

MEMORIA JUSTIFICATIVA EN RELACIÓN CO CONVENIO DE COLABORACIÓN ENTRE A CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE E CAMBIO CLIMÁTICO E O CONCELLO DE OURENSE PARA O DESENVOLVEMENTO E EXECUCIÓN DUN PROXECTO PILOTO DE REFUXIOS CLIMÁTICOS

1. COMPETENCIA

A Consellería de Medio Ambiente e Cambio Climático é o órgano da administración da comunidade autónoma ao cal lle corresponden as competencias e funcións en materia de ambiente, a conservación do patrimonio natural, a ordenación do litoral e promoción da paisaxe, a protección das augas, a loita contra o cambio climático e prevención da contaminación e as competencias na materia de instalacións de produción de enerxía a partir de fontes renovables, conforme o establecido no Estatuto de Autonomía para Galicia e nos termos sinalados na Constitución Española e no Decreto 49/2024, do 24 de abril, polo que se fixa a estrutura orgánica das consellerías da Xunta de Galicia.

Dentro desta consellería, a Dirección Xeral de Enerxías Renovables e Cambio Climático exercerá, entre outras, as competencias no impulso de actuacións a prol da consecución dos obxectivos de descarbonización e neutralidade climática, así como o fomento e promoción da investigación, o desenvolvemento tecnolóxico e a innovación para o logro da adecuada protección ambiental e loita contra o cambio climático.

2. ANTECEDENTES E RAZÓNS DE NECESIDADE E OPORTUNIDADE

O 17 de xuño de 2025 asinouse convenio entre a Consellería de Medio Ambiente e Cambio Climático, a Universidade de Vigo e o Concello de Ourense para o deseño dun Proxecto piloto de refuxios climáticos para a biodiversidade, ao abeiro do plan PIMA Refuxios Climáticos, cos seguintes obxectivos:

1º. Identificación das illas de calor, entendidas como as localizacións onde as temperaturas sexan extremadamente altas, ou inusualmente altas no concello. Se trata de lugares onde, ante fenómenos meteorolóxicos adversos de altas temperaturas, sofren de temperaturas extremas e que deberan ser evitadas co fin de non sufrir as habituais consecuencias da calor extrema (golpes de calor, deshidratación), especialmente no caso de grupos de poboación sensibles (persoas maiores, pequenos de curta idade, etc.).

2º. Identificación das medidas necesarias para desenvolver refuxios climáticos para a biodiversidade, entendidos como territorios cunha relativa estabilidade climática (condicións ambientais favorables) que permite que moitas especies atopen as condicións requiridas para a súa supervivencia.

Teñen dúas tipoloxías:

Refuxios climáticos de retención: manteñen in situ unhas condicións benignas, que permiten a persistencia de moitas especies nativas.

Refuxios climáticos de deslocalización: estes espazos convértense en receptores de especies inmigrantes que non atopan condicións para a persistencia in situ nos lugares que orixinalmente habitaban.

3º. Proposta e identificación dos lugares mais idóneos para os refuxios climáticos para a biodiversidade en particular no concello de Ourense como proxecto piloto, que permitirá consolidar con éxito en todas as cidades galegas a metodoloxía e as ferramentas desenvolvidas.

Ao abeiro do establecido do devandito convenio, o 16 de outubro de 2025 recibíuse informe técnico da Universidade de Vigo no que avalía a conveniencia técnica, ambiental e urbana de seleccionar a Avenida Otero Pedrayo como espazo piloto para a implantación dunha serie de medidas de mitigación das illas de calor urbanas), e no que se concluíu o seguinte:

"1) Idoneidade térmica: A Avenida Otero Pedrayo concentra condicións climáticas extremas no verán e é unha das áreas de maior intensidade de illa de calor, o que a converte nun escenario ideal para validar medidas de mitigación.

2) Viabilidade técnica: A sección viaria ampla, a existencia de rotondas e medianas e a dispoñibilidade de servizos permiten executar as actuacións sen comprometer funcionalidade nin seguridade viaria.

3) Impacto ambiental e social: As intervencións reducirán temperatura superficial, mellorarán calidade do aire, favorecerán biodiversidade e ofrecerán confort térmico á cidadanía vulnerable.

4) Compatibilidade co convenio: As actuacións son coherentes coas cláusulas primeira e quinta do convenio ao contribuír á identificación, deseño e validación de refuxios climáticos no piloto de Ourense.

5) Replicabilidade: As condicións de Otero Pedrayo son representativas doutras avenidas galegas; os resultados serán extrapolables, consolidando unha metodoloxía autonómica para planificación climática urbana.

En consecuencia, as actuacións propostas polo Concello de Ourense na Avenida de Otero Pedrayo (xardineiras modulares, céspede natural, sistemas de rega automatizados e recuperación de isletas vexetais) son viables, coherentes co convenio e replicables noutros ámbitos urbanos"

En virtude do exposto, a consellería considera necesario favorecer a execución do dito proxecto piloto, cuxo desenvolvemento servirá para probar a validez da metodoloxía proposta pola

Universidade de Vigo e será replicable ás restantes cidades galegas no que se refire à implantación de refuxios climáticos de carácter urbano, en especial aquelas que contén con poboación superior a 20.000 habitantes.

3. OBXECTO E FINALIDADE CONVENIO

Este convenio ten por obxecto establecer as bases de colaboración entre a Consellería de Medio Ambiente e Cambio Climático e o Concello de Ourense para a execución dun proxecto piloto de refuxio climático na Avenida de Otero Pedrayo, coas especificacións que constan como anexo a este convenio.

4. VALORACIÓN ECONÓMICA E FINANCIAMENTO

O orzamento ascende a trescentos trinta e nove mil euros (340.000 €), IVE incluído. A Consellería de Medio Ambiente e Cambio Climático comprométese a financiar o 100 % do dito importe con cargo á aplicación orzamentaria 06.02.541E.760.1, código de proxecto 2025 00029 dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2026.

O convenio tramítase ao abeiro do Decreto 11/2009, do 8 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, e da Orde da Consellería de Economía e Facenda do 11 de febreiro de 1998 sobre tramitación anticipada de gasto, modificada polas ordes da Consellería de Economía e Facenda do 27 de novembro de 2000 e do 25 de outubro de 2001. Por iso, a súa eficacia queda condicionada á existencia de crédito adecuado e suficiente nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o próximo ano 2026, no momento da resolución de concesión. No anteproxecto de lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2026 existe crédito adecuado e suficiente para poder tramitalo.

5. NATUREZA

Tal como se indica no apartado terceiro desta memoria, o convenio ten como finalidade establecer o marco da colaboración entre a Consellería de Medio Ambiente e Cambio Climático e o Concello de Ourense para a execución do proxecto piloto de refuxio climático na avenida de Otero Pedrayo, fixa obrigas e compromisos das partes, determina o financiamento, a xustificación e os mecanismos de seguimento e control.

A relación non reviste natureza contractual por non existir prestación onerosa e recíproca entre as partes, dado que a achega da Consellería é finalista e o Concello executa as actuacións no exercicio das súas competencias, sen contraprestación directa a favor da Administración autonómica, polo que non resulta de aplicación a Lei 9/2017, do 8 de novembro, de Contratos

do Sector Público, pola que se transpoñen ao ordenamento xurídico español as Directivas do Parlamento Europeo e do Consello 2014/23/UE e 2014/24/UE, do 26 de febreiro de 2014, conforme o seu artigo 6.1.

Tampouco procede a tramitación mediante convocatoria pública de subvencións en réxime de concorrencia, por tratarse dunha actuación singular e territorialmente delimitada que debe executarse nun espazo de titularidade municipal e que só pode levar a cabo o Concello de Ourense como titular dos bens afectados, concorrendo ademais un interese público cualificado ligado á mitigación das illas de calor, á mellora ambiental e á protección da poboación vulnerable.

Polo tanto, de acordo co artigo 19 da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, considérase procedente recorrer ao procedemento de concesión directa polas razóns de interese público previamente expostas e pola imposibilidade de articular unha convocatoria pública nas circunstancias descritas.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica
A directora xeral de Enerxías Renovables e Cambio Climático
Paula Mª Uría Traba

